20/03/2019

Περί εκλογής νέων Μητροπολιτών

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος

Orthodoxia News Agency

Στον καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος, ορίζεται ρητώς η διαδικασία εκλογής Μητροπολιτών, ως εξής:

Αρθρον 17.

Εκλογή Αρχιερέως διενεργείται μόνον υπό της Ι. Σ. Ι. και εκ του εκάστοτε ισχύοντος καταλόγου κατά τα εν τοις επομένοις οριζόμενα.
Προκειμένου να εκλεγή τις Αρχιερεύς δέον να είναι εγγεγραμμένος εντω καταλόγω των προς Αρχιερατείαν εκλογίμων.
Εν τω καταλόγω τούτω εγγράφονται και κληρικοί κεκτημένοι τα υπό του επομένου άρθρου προβλεπόμενα προσόντα και υποδεικνυόμενοι υπό της Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ισχυουσών κατά τα λοιπά των διατάξεων του παρόντος νόμου. Οι ούτως εγγραφόμενοι είναι εκλόγιμοι μόνον διά τάς Μητροπόλεις των Νέων Χωρών.

Αρθρον 18.

ίνα εγγραφή τις εις τον κατάλογον των προς Αρχιερατείαν εκλογίμων δέον να έχη τα εξής προσόντα:
α) Να έχη ορθώς και υγιώς περί την πίστιν, να διακρίνηται επί συνέσει και βίω ανεπιλήπτω και να έχη διδακτικήν και ποιμαντικήν πείραν.

β) Να είναι κληρικός άγαμος ή εν χηρεία, κεχειροτονημένος από πενταετίας τουλάχιστον.

γ) Να έχη από πενταετίας τουλάχιστον πτυχίον θεολογικής Σχολής ελληνικού Πανεπιστημίου ή ανεγνωρισμένης και ισοτίμου Ορθοδόξου Θεολογικής Σχολής.

δ) Να έχη την ελληνικήν ιθαγένειαν ή να είναι ύΕλλην το γένος, ότε εκλεγόμενος αποκτά αυτοδικαίως από και διά της εκδόσεως του κατά το άρθρον 29 του παρόντος περί αναγνωρίσεως αυτού Διατάγματος την ελληνικήν ιθαγένειαν.

ε) Να έχη εκπληρώσει τας στρατιωτικάς υποχρεώσεις αυτού ή να έχη νομίμως απαλλαγή αυτών.

στ) Να διανύη τουλάχιστον το τριακοστόν πέμπτον έτος της ηλικίας αυτού.

ζ) Να μη έχη καταδικασθή αμετακλήτως υπό Συνοδικού μεν δικαστηρίου εις ποινήν αργίας ανωτέραν των εξ μηνών, υπό δε των πολιτειακών δικαστηρίων εις ποινήν συνεπαγομένην στέρησιν των πολιτικών δικαιωμάτων αυτού και μετά την λήξιν του ορισθέντος διά την στέρησιν χρόνου, ως και εις οιανδήποτε ετέραν ποινήν, είτε διά κακούργημα είτε διά τι των εν άρθρω 18 παρ. 2 του Ν. 1811/51 ποινικών αδικημάτων. Παραπομπή επί τινι των ανωτέρω πράξεων ή μη αμετάκλητος καταδίκη επ` αυτή εμποδίζει την εν τω καταλόγω εγγραφήν μέχρι της εκδόσεως αμετακλήτου αθωωτικής αποφάσεως ή απαλλακτικού βουλεύματος. Η καθ` οιονδήποτε τρόπον άρσις των συνεπειών της καταδίκης δεν αίρει το προς

εγγραφήν εις τον κατάλογον των εκλογίμων κώλυμα.

Πλέον των εν τη προηγουμένη παραγράφω οριζομένων γενικών προσόντων δέον να έχη ούτος και εν τουλάχιστον εκ των εν συνεχεία και υπό στοιχεία Α` έως Δ` απαριθμουμένων ειδικών προσόντων.
Α`. Πενταετή τουλάχιστον εν συνόλω πραγματικήν υπηρεσίαν εις μίαν ή πλειόνας των θέσεων:

α) Αρχιγραμματέως ή Γραμματέως της Ιεράς Συνόδου.

β) Πρωτοσυγκέλλου ή Γενικού Αρχιερατικού Επιτρόπου της Αρχιεπισκοπής Αθηνών ή Μητροπόλεως ή Αρχιερατικού Επιτρόπου Μητροπόλεως ή Γραμματέως της Εκκλησίας της Ελλάδος και του Εξωτερικού.

γ) Τακτικού Ιεροκήρυκος ή Ιεροκήρυκος της Αποστολικής Διακονίας ή Ιερέως των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας ή των Φυλακών.

δ) Διευθυντού Εκκλησιαστικής Σχολής υπό την ιδιότητα του κληρικού.

ε) Γενικού Διευθυντού ή Διευθυντού κεντρικού τινος Εκκλησιαστικού Οργανισμού υπό την ιδιότητα του κληρικού ή Γραμματέως Συνοδικής Επιτροπής, και

στ) Ηγουμένου Μονής, εν η εγκαταβιούν πλείονες των πέντε αδελφών.

Β`. Δεκαετή τουλάχιστον πραγματικήν υπηρεσίαν εις μίαν ή πλείονας των θέσεων:

α) Εφημερίου Ιεροκήρυκος ή Εφημερίου είτε της Εκκλησίας της Ελλάδος είτε εν τω κλίματι τόσον του Οικουμενικού Θρόνου, όσον και των λοιπών Ορθοδόξων πρεσβυγενών Πατριαρχείων, προσμετρουμένης και της υπηρεσίας του ως διακόνου μετά την λήψιν του πτυχίου της Θεολογίας και μέχρι πέντε ετών.

β) Καθηγητού Σχολείου Εκκλησιαστικής ή Μέσης Δημοσίας Εκπαιδεύσεως.

Γ`. Την ιδιότητα Καθηγητού ή Υφηγητού Θεολογικής Σχολής.

Δ`. Δεκαετή εγκαταβίωσιν εν Αγίω ύΟρει, εφ` όσον προέρχεται εκ της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Η εκ των μελών των Μοναστικών Αδελφοτήτων του Παναγίου Τάφου και της Ιεράς Μονής Αγίας Αικατερίνης Ορους Σινά συγκεντρούντες τα κατά τον Καταστατικόν Χάρτην προς Αρχιερατείαν προσόντα εγγράφονται μετά πενταετή ευδόκιμον διακονίαν εις τον σχετικόν κατάλογον υπό της Ι.Σ.Ι. κατόπιν προτάσεως της οικείας Εκκλησιαστικής Αρχής.
Η Ι. Σ. Ι. δύναται κατ` εξαίρεσιν να εγγραφή εις τον κατάλογον των προς

Αρχιερατείαν εκλογίμων πτυχιούχους Ανωτάτης Σχολής και έχοντας θεολογικάς γνώσεις κληρικούς, μη κεκτημένους μεν τα κατά νόμον τυπικά προσόντα, αλλά διακριθέντες διά την προσφοράν εις τα θεολογικά γράμματα ή το ποιμαντικόν έργον της Εκκλησίας.
Η κατά παράβασιν των εν ταις προηγουμέναις παραγράφοις του παρόντος άρθρου οριζομένων εγγραφή τινος εις τον κατάλογον των προς Αρχιερατείαν εκλογίμων είναι άκυρος.

`Αρθρον 19.

Πας εν ενεργεία Μητροπολίτης δικαιούται να προτείνη μέχρι τέλους Δεκεμβρίου εκάστου τους εις την Δ. Ι. Σ. κληρικούς προς εγγραφήν εις τον κατάλογον των προς Αρχιερατείαν εκλογίμων, υποβάλλων και τα περί των προσόντων αυτών πιστοποιητικά συνοδευόμενα και υπό εκθέσεως αυτού. Το αυτό δικαίωμα έχει και η Συνοδική Επιτροπή επί της Αρχιγραμματείας της Ιεράς Συνόδου. Πας μη προταθείς προς εγγραφήν δύναται εντός 15θημέρου από της δημοσιεύσεως του πίνακος, περί ης η επομένη παράγραφος, να ζητήση τούτο δι` αιτήσεως του προς την Συνοδικήν Επιτροπήν επί της Αρχιγραμματείας, εφ` ης αιτήσεως αύτη εισηγείται προς την Δ. Ι. Σ.
Η Αρχιγραμματεία κατά μήνα Ιανουάριον εκάστου έτους, ελέγχουσα τα αποδεικτικά των προταθέντων κληρικών προς εγγραφήν εις τον κατάλογον, καταχωρίζει τα ονόματα των εχόντων τα κατά τον νόμον προσόντα, μετά συντόμου βιογραφικού σημειώματος, εις “προκαταρτικόν πίνακα”, τον οποίον γνωστοποιεί εις τους εν ενεργεία Μητροπολίτας και δημοσιεύει την κατάστασιν των ονομάτων διά του Δελτίου “ΕΚΚΛΗΣΙΑ” και δύο ημερησίων εφημερίδων των ΑΘηνών.
Εις περίπτωσιν υποβολής αιτήσεως προς εγγραφήν μετά την δημοσίευσιν του ανωτέρω “προκαταρτικού πίνακος” και την παρέλευσιν του 15θημέρου συντάσσεται και δημοσιεύεται ως ανωτέρω “συμπληρωματικός πίναξ” κοινοποιουμένος και εις τους εν ενεργεία Μητροπολίτας.

Αρθρον 20

Κατά της εγγραφής υποψηφίου τινός εις τον “προκαταρτικόν πίνακα” ή τον “συμπληρωματικόν πίνακα” δύναται να ασκηθή εντός δύο μηνών από της τελευταίας δημοσιεύσεως εκάστου πίνακος ένστασις παρ` οιουδήποτε κληρικού ή λαϊκού της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος, περιέχουσα πλήρως τα στοιχεία της ταυτότητός του, ως και την ακριβή διεύθυνσιν της μονίμου κατοικίας του, επί τω λόγω ότι ο εγγραφείς εις τον πίνακα δεν διαθέτει τα προς Αρχιερατείαν ουσιαστικά ή τυπικά προσόντα. Η ένστασις υποβάλλεται εις τον οικείον Μητροπολίτην υποχρεούμενον όπως διαβιβάση ταύτην εντός μηνός από της εις

αυτόν περιελεύσεώς της μετ` εμπεριστατωμένης εισηγήσεως του εις την Αρχιερατείαν. Η ένστασις δύναται να υποβληθή και απ` ευθείας εις την Αρχιγραμματείαν, η οποία διαβιβάζει ταύτην αμελλητί εις τον οικείον Μητροπολίτην προκειμένου περί κληρικών της Εκκλησίας της Ελλάδος, εις ετέραν δε περίπτωσιν προτάσεώς κατ` εφαρμογήν της παρ. 3 του άρθρου 17 του παρόντος διαβιβάζει ταύτην εις την Δ. Ι. Σ., ήτις ενεργεί αρμοδίως.
Η Δ. Ι. Σ. δι` αποφάσεώς της, λαμβανομένης κατά την πρώτην από της λήψεως της ενστάσεως συνεδρίαν, διατάσσει ένορκον εξέτασιν προς εξακρίβωσιν των εν τη ενστάσει διαλαμβανομένων, διεξαγωγήν υπό κληρικού οριζομένου υπ` αυτής, περατούμενην δε το βραδύτερον εντός μηνός από της εντολής προς εξέτασιν. Η προθεσμία αύτη δύναται να παραταθή εν εκτάκτω ανάγκη επί ένα εισέτι μήνα δι` αποφάσεως της Δ. Ι. Σ. Περατουμένης της ανακρίσεως υποβάλλεται ο φάκελος μετά του πορίσματος εις την Σ. Ε. επί της Αρχιγραμματείας, ήτις εισηγείται σχετικώς προς την Δ. Ι. Σ., αποφαινομένης επ` αυτής οπωσδήποτε προ της ενάρξεως της διαδικασίας, περί ης το επόμενον άρθρον.
Αρθρον 21.

Η Δ. Ι. Σ. εντός του μηνός Αυγούστου εκάστου έτους και πάντως προ της λήξεως της θητείας αυτής, λαμβάνουσα υπ` όψιν πάντα τα εκ της μέχρι τούδε διαδικασίας συγκεντρωθέντα στοιχεία περί ων υποψηφίων, ως επίσης και τα στοιχεία του παρ` αυτή τηρουμένου δι` έκαστον τούτων ατομικού φακέλου, καταρτίζει “πίνακα υποψηφίων”, εις ον εγγράφει πάντας τους μετά την ανωτέρω διαδικασίαν έχοντας τα υπό του παρόντος οριζόμενα τυπικά προσόντα, εναντίον των οποίων δεν υπεβλήθησαν ενστάσεις ή απερρίφθησαν τελεσιδίκως υποβληθείσαι τοιαύται και γνωστοποιεί τούτον προς τους εν ενεργεία Μητροπολίτας προς ενημέρωσιν, δημοσιεύει δε αυτόν διά του Δελτίου “ΕΚΚΛΗΣΙΑ” και δύο ημερησίων εφημερίδων των Αθηνών.
Η Ι. Σ. Ι. κατά την τακτικήν Συνέλευσιν αυτής διά μυστικής Ψηφοφορίας και κατά πλειονοψηφίαν των παρόντων μελών αυτής αποφασίζει περί της εγγραφής ή μη εις τον κατάλογον των εκλογίμων των περιλαμβανομένων εις τον πίνακα των υποψηφίων περί ου η ανωτέρω παράγραφος, εφ` όσον ούτοι, κατά την έμφρονα κρίσιν αυτής, κέκτηνται πάντα τα ουσιαστικά προσόντα και ούτω συμπληρώνει τον εκάστοτε ισχύοντα κατάλογον των προς Αρχιερατείαν εκλογίμων. Αι λευκαί ψήφοι λογίζονται υπέρ του υποψηφίου. Εις περίπτωσιν καθ` ην συγκληθή εκτάκτως η Ι. Σ. Ι. αυτή αποφασίζει κατά τα ως άνω και περί του καταλόγου προς Αρχιερατείαν, εφ` όσον έχει ολοκληρωθή κατά τα λοιπά στάδια αυτής η σχετική διαδικασία.
Η Ι. Σ. Ι. πριν ή προέλθη εις την διαδικασίαν καταρτίσεως του καταλόγου, την οριζομένην υπό της προηγουμένης παραγράφου, αποφαίνεται οριστικώς, διά μυστικής ωσαύτως Ψηφοφορίας, και κατά πλειονοψηφίαν των παρόντων, επί των

οιασδήποτε φύσεως ενστάσεων, αίτινες ενδεχομένως υπεβλήθησαν τη Δ. Ι. Σ. εναντίον του πίνακος των υποψηφίων της παραγρ. 1 μετά το πέρας της καταρτίσεως αυτού και αφορούν εις την νομιμότητα και κανονικότητα της εγγραφής ή της μη εγγραφής τινος εν αυτώ.
Η εκάστοτε αρξαμένη διαδικασία συμπληρώσεως του καταλόγου δεν αναστέλλει την ισχύν του υπάρχοντος καταλόγου.
Αρθρον 22.

Ο εγγεγραμμένος εις τον κατάλογον των προς Αρχιερατείαν εκλογίμων διαγράφεται οποτεδήποτε δι` ητιολογημένης αποφάσεως της Δ. Ι. Σ., εφ` όσον ήθελε διαπιστωθή ότι ούτος απώλεσεν οιονδήποτε εκ των κατά νόμον απαιτούμενον προς εγγραφήν προσόντων ή ότι εστερείτο τινός τούτων κατά τον χρόνον της εγγραφής αυτού.
Εις περιπτώσεις, καθ` ας κατά την κρίσιν της Δ. Ι. Σ. απαιτείται εξακρίβωσις των λόγων, οίτινες επιβάλλουν την διαγραφήν τινος εκ του καταλόγου των προς Αρχιερατείαν εκλογίμων, αύτη αναθέτει δι` αποφάσεως της εις Μητροπολίτην την διενέργειαν ενόρκου εξετάσεως, μετά το πέρας της οποίας, λαμβάνουσα υπ` όψιν το σχετικόν πόρισμα ως και πάντα τα συγκετρωθέντα στοιχεία, αποφασίζει μετ` εισήγησιν του Προέδρου της επί της Αρχιερατείας Σ. Επιτροπής, διά πλειονοψηφίας των παρόντων, περί της διαγραφής ή μη, εν καταφατική δε περιπτώσει προβαίνει εις την δέουσαν τροποποίησιν του καταλόγου.
Επί διαγραφής κατά την προηγουμένην παράγραφον έχει ανάλογον εφαρμογήν η παρ. 3 του προηγουμένου άρθρου.

Αρθρον 23.

ύΑμα τη χηρεία μητροπολιτικού τινός θρόνου της Εκκλησίας της Ελλάδος ο Πρόεδρος της Δ. Ι. Σ., αναθέτει την τοποτηρητείαν αυτού μέχρι της πληρώσεως του εις τον εκ των ομόρων Μητροπολιτών έχοντα τα πρεσβεία της Αρχιεροσύνης.
Οι εις τας χηρευούσας Μητροπόλεις διοριζόμενοι Τοποτηρηταί διεξάγουν μόνον την τρέχουσαν υπηρεσίαν αυτών, μη δικαιουμένοι να προβαίνουν εις οιανδήποτε μεταβολάς εν τοις γραφείοις, ταις ενορίαις, ταις Μοναίς, ή τοις ιδρύμασιν αυτής. Επί επειγούσης φύσεως θεματων δύνονται ο Τοποτηρητής να προβαίνη και εις τοιαύτας ενεργείας μετά προηγουμένην έγκρισιν της Δ. Ι. Σ. ειδικώς επί εκάστης περιπτώσεως παρεχομένην.

Αρθρον 24.

Η εκλογή Μητροπολίτου προς πλήρωσιν χηρευούσης Μητροπόλεως ενεργείται εντός εξαμήνου το βραδύτερον από της ημέρας καθ` ην εχήρευσεν αύτη υπό της Ι. Σ. Ι., συνερχομένη προς τούτο εκτάκτως, εφ` όσον εντός του χρονικού τούτου

διαστήματος δεν συμπίπτει χρόνος τακτικής συνόδου.
Η πλήρωσις Μητροπόλεως γίνεται κανονικώς δι` εκλογής, εξαιρετικώς δε δύναται να γίνη κατ` άσκησιν οικονομίας προς μείζον της Εκκλησίας όφελος και δια καταστάσεως μετ` απόφασιν της Ι. Σ. Ι., λαμβανομένην κατά τα εις την επομένην παράγραφον οριζόμενα, ανεαρτήτως δε της εδαφικής εκτάσεως ή του πληθυσμού της προς πλήρωσιν Μητροπόλεως.
Διά την πλήρωσιν Μητροπόλεως διά καταστάσεως απαιτείται όπως ληφθή προηγουμενως απόφασις υπό της Ι. Σ. Ι. κατά την προς τούτο συνεδρίαν διά μυστικής Ψηφοφορίας και διά πλειονοψηφία των 2/3 των παρόντων. Εν συνεχεία η Ι. Σ. Ι. προβαίνει εις την εκλογήν διά μυστικής Ψηφοφορίας ενός εκ των δικαιουμένων κατά την παρ. 5 του παρόντος Μητροπολιτών. Ως εκλεγείς θεωρείται ο λαβών τα 2/3 των ψήφων των παρόντων. Εις ην περίπτωσιν δεν επιτεύχθη κατά την πρώτην Ψηφοφορίαν η πλειονοψηφία αύτη των 2/3, η χηρεύουσα Μητροπολιτική έδρα πληρούται δι` εκλογής κατά τας περί αυτής διατάξεις.
Αμα τη επισήμω αναγγελία της περί καταστάσεως αποφάσεως ο μετατιθέμενος Μητροπολίτης δηλοί εάν αποδέχεται ταύτην. Εφ` όσον αποδεχθή τελείται εν συνεχεία το κεκανονισμένον μήνυμα. Εις περίπτωσιν μη αποδοχής η εκλογή επαναλαμβάνεται.
5.Ουδείς Μητροπολίτης μετατίθεται προ της συμπληρώσεως πενταετούς υπηρεσίας από της εκλογής τους εις Μητροπολίτην. Ο άπαξ μετατεθείς δεν δύναται να μετατεθή εκ νέου.

Αρθρον 25.

Προς πλήρωσιν χηρεύσαντος μητροπολιτικού τινος θρόνου τα μέλη της Ι. Σ. Ι., συνερχόμενα εις συνεδρίαν, εκλέγουν διά μυστικής Ψηφοφορίας τρεις υποψηφίους εκ των εγγεγραμμένων εις τον κατάλογον των προς Αρχιερατείαν εκλογίμων κληρικών. ύΕκαστος εκλέκτωρ υποχρεούται να αναγράψη εν τω ψηφοδελτίω αυτού τρεις υποψηφίους. Εν συνεχεία η Ι. Σ.Ι. διά μυστικής Ψηφοφορίας και διά σχετικής πλειονοψηφίας εκλέγει ένα εκ των τριών προς πλήρωσιν της χηρευούσης Μητροπόλεως.
Εκλόγιμοι επίσης είναι άνευ εγγραφής εις κατάλογον οι καθ` οιονδήποτε τρόπον σχολάζοντες Μητροπολίται της Εκκλησίας της Ελλάδος, και οι Βοηθοί Επίσκοποι, ως και οι κατά την έναρξιν ισχύος του παρόντος Τιτουλάριοι Μητροπολίται και Επίσκοποι.
Εν περιπτώσει ισοψηφίας είτε μεταξύ των Μητροπολιτών, είτε μεταξύ Επισκόπων, προτιμάται ο έχων τα πρεσβεία της Αρχιερωσύνης, μεταξύ Πρεσβυτέρων ή Διακόνων προτιμάται ο κατά βαθμόν ανώτερος μεταξύ δε Πρεσβυτέρων ο έχων τα πρεσβεία της Ιερωσύνης.

Μετά την κατά τα άνω εκλογήν τελείται το μικρόν Μήνυμα, μεθ` ο η Ι. Σ. Ι. κατέρχεται εις το Συνοδικόν Παρεκκλήσιον και τελεί το Μέγα Μήνυμα.

Αρθρον 26.

Μετά την προς το Υπουργείον Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων γνωστοποίησιν υπό της Ι. Σ. Ι. της εκλογής, της τελέσεως του Μηνύματος και της χειροτονίας του εκλεγέντος, εφ` όσον ούτος δεν ήτο Αρχιερεύς, εκδίδεται εντός δέκα ημερών, προτάσει του ασκούντος μόνον έλεγχον νομιμότητος Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Προεδρικόν Διάταγμα περί αναγνωρίσεως και καταστάσεως του εκλεγέντος, δημοσιευόμενον διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.
Μετά την προς την Ι. Σ. Ι. κοινοποίησιν του κατά την προηγουμένην παράγραφον Προεδρικού Διατάγματος ο νέος Μητροπολίτης δίδει ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας, παρουσία του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, την υπό του άρθρου 16 παρ. 1 του παρόντος οριζομένην διαβεβαίωσιν, περί της εκπληρώσεως των “αρχιερατικών” αυτού καθηκόνων, μεθ` ην ακολουθεί η κατά την εκκλησιαστικήν τάξιν ενθρόνισις.

Φωτογραφία: Χρήστος Μπόνης